

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Stanislava Bernarda a soudců JUDr. Hany Voclové a JUDr. Františka Švantnera, ve věci žalobce : ViaPharma s.r.o. (předchozí označení firmy GEHE Pharma Praha, spol. s r.o.), Praha 5, Nádražní 344/23, IČ 14888742, [údaje o zástupci] proti žalovanému : PharmDr. Ahmed El Gindy, bytem Praha 5-Stodůlky, Pavrovského 2425/6, IČ 61281077, za účasti vedlejší účastnice na straně žalovaného : PharmDr. Shula Jawad, bytem Praha 5-Stodůlky, Pavrovského 2425/6, oba [údaje o zástupci], o zaplacení pohledávky 283.646,75 Kč s přísl., o odvolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 21 Cm 24/2011-163 ze dne 19.června 2012 ve znění opravného usnesení č.j. 21 Cm 24/2011-186 ze dne 29.března 2013,

takto:

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 21 Cm 24/2011-163 ze dne 19.června 2012 ve znění opravného usnesení č.j. 21 Cm 24/2011-186 ze dne 29.března 2013 se:**
 - 1) v bodu II. výroku v rozsahu částky 174.294,76 Kč mění tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 174.294,76 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku,**
 - 2) v bodu II. výroku ve zbývajícím rozsahu zamítnutého nároku tj. v částce 1.223,85 Kč a v celém bodu I. výroku potvrzuje.**
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 176.974 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.**

Odůvodnění:

Shora uvedeným rozsudkem Městský soud v Praze jako soud I. stupně v bodu I. výroku uložil žalovanému do tří dnů od právní moci rozsudku povinnost zaplatit žalobci částku 108.128,14 Kč, když tato částka představovala neuhrazené zákonné úroky z prodlení z pozdního uhrazení dodávek léků fakturovaných doklady specifikovanými v návrhu na zahájení řízení. V bodu II. žalobu zamítl v rozsahu částky 175.518,61 Kč, tj. v částce, v níž byly nároky žalobce řešeny

notářským zápisem sp.zn. N 1155/2007 939/ 2007 a sp.zn. N 141/2010 115/2010. V bodu III. žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Vycházel z nesporných skutečností, že mezi účastníky docházelo k uzavírání ústních smluv na dodávku léků a farmaceutických výrobků do lékárny provozované žalovaným. Rovněž nebylo sporu o tom, že se žalovaný dostal do prodlení s placením nasmlouvaných kupních cen, přičemž o způsobu úhrady fakturovaných dodávek léků s příslušenstvím byly vypracovány notářské zápisy sp.zn. N 1155/2007 939/ 2007 a sp.zn. N 141/2010 115/2010. První z notářských zápisů se týkal uznání závazku ve výši 1.168.573,70 Kč se smluvním úrokem z prodlení 7% p.a. Druhý z notářských zápisů se týkal částky 1.634.410,41 Kč se smluvním úrokem z prodlení 8,5% p.a. Dále soud I. stupně vycházel ze skutečnosti, že v minulosti bylo u soudu I. stupně vedeno řízení 33Cm 29/2009, týkající se zaplacení uvedených částek, avšak po sepsání shora uvedeného notářského zápisu obsahujícího svolení k vykonatelnosti notářského zápisu žalobce vzal zpět žalobu požadující zaplatit též příslušenství. Podle zjištění soudu I. stupně předmětem žaloby 33Cm 29/2009 byly rovněž úroky z prodlení vztahující se k fakturám, jichž se týkaly i notářské zápisy. Podle zjištění soudu I. stupně bylo předmětem dohody v jednotlivých notářských zápisech uznání dluhu ve výši 1.634.410,41 Kč společně se smluvním 8,5% ročním úrokem za období od 1. 2. 2010 do 31.1.2012, ve výši 149.218 Kč, přičemž z textu dohody podle názoru soudu I. stupně plyne výslovně rozsah dlužné jistiny a rozsah příslušenství. Podle soudu I. stupně by dohody obsažené v notářských zápisech sice bylo možno vyložit i tak, že se vůbec netýkaly úroků z prodlení za dobu do 1.2.2010, avšak podle soudu I. stupně tento výklad jde k tíži žalovaného, jenž text dohody neformuloval. Proto soud z tohoto důvodu podle § 266 odst. 4 obchod. zák. vyložil předmětné ujednání o úrocích z prodlení v neprospěch žalobce tak, že se dohody formulované v notářských zápisech týkaly i období před 1. 2. 2010. Soud I. stupně vyjádřil názor, že není logické tvořit exekuční titul, který by se netýkal příslušenství pohledávky, jež by chtěl žalobce vymáhat a přitom by zároveň ohledně téhož příslušenství vzal již podanou žalobu zpět. Podle soudu I. stupně je naopak logický ten výklad notářských zápisů, že se strany dohodly na tom, že žalovaný zaplatí úroky pouze v tom rozsahu, v němž byly smlouveny a nebude již platit zákonné úroky, což podle soudu odpovídá skutečnosti, že dohoda představuje vždy určitý kompromis. Rovněž bylo sjednáno, že teprve tehdy, nebude-li dodržena dohoda o splátkách, bude po žalovaném z dlužné částky požadován úrok z prodlení ve vyšší sazbě, tj. 0,05% denně, resp. 18% p.a. Dále v rozsudku soud I. stupně vyjádřil zásadní právní názor, podle něhož dohody, jež jsou obsahem notářských zápisů, jsou podle právního názoru soudu I. stupně podle obsahu změnou v obsahu závazku podle § 516 odst.1 občanského zákoníku (OZ) spočívající ve změně sjednané lhůty splatnosti jednotlivých faktur a z tohoto důvodu podle soudu I. stupně nelze požadovat úroky z prodlení za dobu předcházející dohodnutému splátkovému kalendáři. Uvedené podle soudu I. stupně platí pro první notářský zápis a týká se to faktur tam uvedených a totéž platí i pro ty faktury, jichž se týkala žaloba sp.zn. 33Cm 29/2009. V novém zápise se tyto faktury již neobjevily, když je žalovaný v průběhu řízení uhradil. Podle soudu I. stupně z chování stran v průběhu řízení sp.zn. 33Cm 29/2009 a z textu následné dohody obsažené v notářském zápise je zřejmé, že se strany dohodly na tom, že úroky budou nadále požadovat jen z této části původně žalované, která zůstala nezaplacena. Za této situace soud postupoval podle žalobcova správného propočtu, podle kterého činí výše zákonných úroků z prodlení s úhradou faktur, jež nebyly součástí notářských zápisů, celkem částku ve výši 123.695,70 Kč. Uvedený výpočet dlužných zákonných úroků z prodlení zohledňuje též skutečnost, že se snížila hromadná faktura o hodnotu dobropisů k ní náležejících a zároveň byla navýšena o hodnotu téhož dobropisu následující faktura, tj. příslušná faktura, v rámci níž byl původně dobropis zaúčtován. Soudem I. stupně přiznané zákonné úroky z prodlení v celkové výši 108.128,14 Kč zohledňují odečet částky 15.567,56 Kč požadovaného úroku z prodlení z faktur, které nad rámec druhého z notářských zápisů byly předmětem žaloby sp.zn. 33 Cm 29/2009. Žalobci tak byl podle soudu I. stupně přiznan zákonný úrok z prodlení ve výši 108.128,14 Kč, odpovídající prodlení s úhradou těch faktur, jichž se netýkal žádný z notářských zápisů, ani žaloba sp. zn. 33Cm 29/2009 a ve zbytku

byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Ostatní důkazy navržené stranami soud neprováděl z důvodů, že nebyly pro rozhodnutí významné.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku se v zákonem stanovené lhůtě v bodu II. výroku odvolal žalobce a domáhal se plného přiznání zákonných úroků z prodlení s ohledem na nesprávná skutková zjištění soudu I. stupně, jakož i s ohledem na nesprávné právní posouzení věci. Poukázal na skutečnost, že úroky z prodlení žalobce vyčíslil žalovanému fakturou č. 118200002, zaslanou 7.2.2011. Žalobce poukázal na článek 1. odst. 5. Prodejních a dodacích podmínek, podle nichž, jestliže se neuplatňují práva z obchodních vztahů, neznamená to, že se dodavatel svých práv vzdává. Proto, jestliže žalobce dříve neuplatnil nárok na zaplacení zákonných úroků, tato jeho práva nezanikla. Dále poukázal na skutečnost, že s ohledem na obsah notářských zápisů trvá na tom, že předmětem splácení dluhu uvedeného v notářských zápisech byla pouze jistina a dohodnutý úrok (smluvní úrok z prodlení), avšak úroky z prodlení stanovené zákonem za období do okamžiku sepsání notářských zápisů nebyly jejich předmětem. Proto žalobce požaduje úroky z prodlení stanovené nařízením vlády č. 142/1994 Sb. Dále zdůraznil, že z notářských zápisů nevyplývá, že by se žalobce těchto nároků vzdal. Rovněž tak zdůraznil, že nelze argumentovat výsledky řízení před soudem I. stupně a poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 33Odo 1631/2005, které zdůrazňuje rozdílnost mezi úroky z prodlení, představující sankci za prodlení dlužníka se splněním závazku a na druhé straně smluvní úroky, jež jsou úplatou za užívání půjčené jistiny. Zdůraznil, že podle § 521 OZ, chce-li věřitel, aby dlužník platil smluvní úroky z prodlení, musí to být výslovně dohodnuto. Podle odvolatele se strany dohodly, jak vyplývá z notářských zápisů, že ve splátkách budou hrazeny úroky jakožto úplata za užívání půjčené jistiny, tj. smluvní úroky z prodlení. Notářské zápisy se období do jejich sepsání netýkaly. Podle žalobce mají notářské zápisy charakter uznání závazku podle § 323 obchod. zák., což vyplývá již z hlavičky notářských zápisů a proto z nich nelze dovodit, že by založily nový závazkový vztah. Dále žalobce zdůraznil, že je nutno rozlišovat mezi úroky z prodlení za prodlení od původní splatnosti faktur do účinnosti dohody. Dále je nutno rozlišovat úroky z prodlení za prodlení od účinnosti dohody do splatnosti sjednaných splátek. Konečně je nutno rozlišovat i úroky z prodlení po splatnosti jednotlivých splátek. Co se týče prvních úroků, nejsou dohodou dotčeny pokud není stanoveno jinak, přičemž právo věřitele na úroky z prodlení za tuto dobu vzniká jako důsledek dlužníkovy prodlení, které objektivně nastalo, přičemž dohoda stran o nové době splnění závazku toto prodlení může ukončit, avšak sama o sobě se nevztahuje na nároky, které z tohoto prodlení již věřiteli vznikly. Ujednání by mělo charakter vzdání se práva podle § 574 OZ za předpokladu, že by tak bylo učiněno písemnou formou. Notářské zápisy vzdání se práva neobsahují. V této souvislosti odvolatel poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu 29Cdo 267/2000. Dále podle odvolatele byl žalovaným uznán závazek z titulu neuhrazených faktur a byl sjednán splátkový kalendář. Z těchto obou ujednání nelze dovodit, že by účastníci notářských zápisů změnili původní závazek. Dále odvolatel poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23Cdo 4035/2007, podle něhož v případě změny v obsahu závazku dohodou jde o změnu obsahu závazku za trvání existujícího právního vztahu. Aby mohlo dojít k zániku závazku, a tedy k zániku nároku žalobce na zaplacení úroku z prodlení stanoveného zákonem, muselo by se jednat o dohodu podle § 570 a násl. OZ. Notářské zápisy však podle odvolatele neobsahují žádné ujednání o zániku původního závazku. Zdůraznil, že žalovaný v průběhu řízení netvrdil, že by notářskými zápisy došlo ke změně nebo k zániku původního závazku. Podle žalobce soud I. stupně své závěry týkající se notářských zápisů, kdy podle soudu I. stupně nelze požadovat po žalovaném úroky z prodlení za dobu předcházející dohodnutému splátkovému kalendáři, rozšířil i na faktury, které byly předmětem řízení sp.zn. 33Cm 29/2009, ale nebyly předmětem notářského zápisu, aniž by své úvahy v tomto směru rozvedl a odůvodnil. S tímto odvolatel nesouhlasí a odkazuje na své zpětvzetí žaloby v uvedené věci ze dne 12.2.2010. Z toho nevyplývá, že by se tímto úkonem žalobce vzdával svého nároku na zákonný úrok z prodlení,

vztahující se k fakturám, jež jsou předmětem tohoto řízení. Naopak bylo uvedeno, že se žalovaný zavázal dobrovolně uhradit příslušenství, což neučinil.

Proti tomuto rozsudku se odvolal i žalovaný, a to proti bodu I. výroku. Poukázal na jeho nesprávnost vzhledem k provedenímu dokazování. Zdůraznil, že s obchodním zástupcem žalobce byla dohodnuta splatnost faktur nikoliv 2 měsíce, ale dva plus jeden měsíc, tj. tři měsíce, což podle žalovaného vyplynulo z výsledku [jméno] [příjmení], která před soudem vypověděla, že splatnost faktur byla sjednána na 60 dnů, avšak byla tolerována určitá doba po splatnosti. Tolerance pro platby po splatnosti byla maximálně třicet dnů, aby nebyly zastaveny další dodávky zboží. Rovněž žalovaný poukázal na výpověď svědka [příjmení], jenž zdůraznil, že další tolerance v podobě třicetidenní lhůty po uplynutí předchozí šedesátidenní lhůty odpovídá lidskému přístupu směřujícímu k tomu, aby lékárna po lhůtě splatnosti nebyla připravena o dodávky. Podle žalovaného, notářské zápisy řešily komplexně celou situaci, přičemž otázka povinnosti žalovaného platit zákonný úrok z prodlení je v této souvislosti vázána pouze pro případ prodlení s kteroukoli splátkou či úhradou celého dluhu. Po doplacení uznaného závazku žalovaný obdržel od žalobce potvrzení o zaplacení tohoto svého uznaného závazku společně s informací o výši dluhu nově vzniklého, což svědčí o tom, že obchodování probíhalo i v situaci, kdy žalovaný neplatil ve lhůtách uvedených na fakturách a toto prodlení bylo dlouhodobě tolerováno, jak vyplývá z výpovědi svědků [příjmení] a [příjmení]. Rovněž tak podle notářského zápisu z 11.2.2010 otázka placení zákonného úroku z prodlení je řešena stejně jako v předchozím zápise ze dne 18.10.2007. Podle žalovaného notářskými zápisy byly řešeny veškeré problémy existující mezi účastníky v době jejich sepsání a pokud by tomu tak nebylo, nemělo by toto narovnání vzájemných vztahů smysl. Bez vlivu na jednání žalovaného, v souvislosti s podpisem notářského zápisu z 11.2.2010, nezůstala ani akce žalobce, při které byla provozovna žalovaného obsazena bezpečností agenturou objednanou žalobcem. Po tomto žalovaný nemohl dospět k jinému názoru, než, že notářský zápis řeší celkově veškeré nároky řešené soudem.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal dle § 212 a § 212a o.s.ř. napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo. Zopakoval dokazování sdělením obsahu notářských zápisů sp.zn. N 1155/2007 939/ 2007, N 141/2010 115/2010, jakož i níže uvedených 76 faktur. Učinil následující zjištění a dospěl k níže uvedeným závěrům.

Z notářského zápis sp.zn. N 1155/2007 939/ 2007, odvolací soud zjistil, že formou notářského zápisu sepsaného podle § 62, § 71a, § 71b, § 71c notářského řádu účastníci zápisu (žalobce a žalovaný) sjednali dohodu o uznání dluhu a současně svolili k vykonatelnosti notářského zápisu. Žalovaný uznal závazek zaplatit žalobci za lékárenské zboží podle přiloženého soupisu faktur, nakoupené v období od května od srpna 2007, celkovou částku 1, 168.573,70 Kč společně se 7% smluvním úrokem ve výši 86.805,21 Kč za období od 20.10.2007 do 20.9.2007. Jistina dluhu ve výši 1, 168.573,70 Kč i smluvní úrok ve výši 86.805,21 Kč měly být podle notářského zápisu zaplacený pod sankcí ztráty výhody splátek ve splátkách specifikovaných v článku druhém notářského zápisu. Smluvní strany se v notářském zápisu dohodly i na sankcích pro případ nedodržení platební povinnosti dlužníkem, jak tato byla sjednána v uvedeném notářském zápisu. Touto sankcí měla být v případě prodlení s úhradou uznaného závazku povinnost dlužníka zaplatit z dlužné uznané částky též 18% p.a. úrok, když tato smluvní povinnost má mít podle zápisu základ v dohodnutých Prodejních a dodacích podmínkách. Uvedený notářský zápis neobsahuje ustanovení, na základě něhož by se některý z účastníků vzdal svého již vzniklého konkrétního práva. Dlužník na základě tohoto notářského zápisu svolil s jeho vykonatelností.

Z notářského zápis sp.zn. N 141/2010 115/2010, odvolací soud zjistil, že formou notářského zápisu sepsaného podle § 62, § 71a, § 71b, § 71c notářského řádu účastníci zápisu (žalobce a žalovaný) sjednali dohodu o uznání dluhu a současně svolili k vykonatelnosti notářského zápisu. Žalovaný uznal závazek zaplatit žalobci za lékárenské zboží podle přiloženého soupisu faktur celkovou částku 1.634.410,41 Kč společně s 8,5% smluvním úrokem ve výši 149.218 Kč za období od 1.2.2010 do 31.1.2012. Jistina dluhu ve výši 1.634.410,41 Kč i smluvní úrok ve výši

149.218 Kč měly být podle notářského zápisu zaplacený pod sankcí ztráty výhody splátek ve splátkách specifikovaných v článku druhém notářského zápisu. Smluvní strany se v notářském zápisu dohodly i na sankcích pro případ nedodržení platební povinnosti dlužníkem, jak tato byla sjednána v uvedeném notářském zápisu. Touto sankcí měla být v případě prodlení s úhradou uznaného závazku povinnost dlužníka zaplatit z dlužné uznané částky též úrok v sazbě 0,05% denně, když tato smluvní povinnost má mít podle zápisu základ v dohodnutých Prodejních a dodacích podmínkách. Uvedený notářský zápis neobsahuje ustanovení, na základě něhož by se některý z účastníků vzdal svého již vzniklého konkrétního práva. Dlužník na základě tohoto notářského zápisu svolil s jeho vykonatelností.

Odvolací soud na základě dokazování níže uvedenými fakturami:

Praha 14. listopadu 2013

JUDr. Stanislav Bernard
předseda senátu